

EXCURSIÓ Á MONGAT.

26 Novembre 1876.

LO BRESSÓL DE LA ASSOCIACIÓ CATALANISTA
D'EXCURSIONS CIENTÍFICAS.

Eran las set del matí del dia 26 de Novembre de 1876.

Soná un xisclet y lo tren del litoral va posarse en marxa.

En un vagó de segona classe, cinch joves sostenian animada conversa, y per l'interés ab que enrahonavan be's podia compendre l'entussiasme que 'ls hi produhia la contemplació de las bellesas que mostra la natura, y los recorts que 'ns han trasmés los segles.

Al parar lo carril á Badalona, baixaren tots cinch, y encaminantse per la carretera, se dirigiren á Mongat.

Allí, al peu d'aquell turó regat ab la sang de tants mártirs, se deturaren los expedicionaris, y dos d'ells, asseientse en las rocas, obriren las capsas de pintar al oli, provant d'abocetar la vista del castell tan nomenat en las crónicas de la guerra de 1808, mentres los demás, guiats per

l'esperit d'investigació, pujavan la costa y saltavan los arrunats murs de l'antiga fortalesa.

Al cap d'una hora los excursionistas, seguint las indicacions d'un d'ells, emprenian lo camí del Masnou.

¡Qui 'ls hagués vist, mes tart, al passar per lo Masnou lo carril que havia de retornarlos á Barcelona! Tots cinch, satisfets d'aquella expedició recreativa, ¡com se dalian trasmetentse las impresions rebudas!

Y la cosa no era pera menys.

Desde 'l peu de Mongat, se distingeix un horisont de delicadíssim color, confonentse ab las ayguas, relluent mirall, ahont ab tota sa puresa se retratan las entonacions del firmament, reproduhintshi los esfumats tons de la condensada atmósfera.

La vegetació expontánea; los conreats camps; lo contrast de colors d'aquellas rocas que cambian desde 'l vermell fins al mangre, desde l'ocre clar al terra-sombra; y mes que res las gloriosas recordansas que envoltan lo turó, impresionan á tot lo qui sent entussiasme per las cosas de la terra, y conmouhen los sentiments del qui admira l'art, y s'embada-leix contemplant las bellesas de la natura.

Veus aquí, perque, impresionats, per aquell armoniós conjunt, los joves expedicionaris sostenian, tot esperant lo carril, ben animada conversa.

Asseguts en lo sorral que besa la ona del Mediterrani, se parlá de fundar una Associació, que, practicant sortidas, per l'estil de la que tant agradable s'havia fet aquell jorn, pogués estudiar las riquesas de nostra terra baix los diferents aspectes científich, artístich y literari; que 'ls estudis portats á cap fins alashoras per alguns dels alli reunits

obehissen ja á un plan fixo, inspirantse en las profitosas y nobles ideas del catalanisme. Muntaren al vagó y refermantse més y més en son propòsit y, contant sols ab son ardimient, allí meteix donaren per plantejada la institució y allí meteix lo nomenat tresorer cobrá las primeras quotas als novells socis.

Y havém arribat al cas de donar á coneixer sos noms, y no se 'ns acuse d' inmodestos, puix creyém precis lo ferho, ja que al cap y al fi devém consignar un fet.

Eran D. Pau Gibert y Roig, D. Marsal Ambrós y Ortiz, D. Ricart Padrós y Arquint, D. Jaume Faralt, y lo qui en aquest moment molesta vostra atenció.

Lo diumenge següent, los fundadors, aprovaren ja lo projecte de Reglament, batejant la societat ab lo nom d' ASSOCIACIÓ CATALANISTA D' EXCURSIONS CIENTÍFICAS.

Desde llavors, ja coneixeu la historia de nostres primers travalls, com vos agraphim nosaltres lo concurs que bonament, de tot cor, nos haveu prestat.

Nostra Associació pot fer molt; está cridada á produhir inmensos y positius beneficis, porque, abans que tot, obeheix á una idea fundada, porque es essencialment pràctica.

Y no deixa d' esser casual que tingués son bressol (perdoneume la comparansa), que s' organisés en un vagó del primer ferro-carril inaugurat á Espanya; que 's tractés de sa fundació en las platjas de Llevant d' ahont n' han eixit tant profitosas expedicions marítimes.

Aquestos punts d' indirecte contacte; l' esser nostra societat la primera d' excursions fundada á Espanya, be 'ns diu prou que 'ls catalans portém sempre las innovacions útils; la davantera del progrés dins de la nacionalitat espanyola.

¡ Vulga Deu, que, temps á venir, nos poguéu honrar d'

haver contribuït, una vegada més, á sentar lo bon nom de Catalunya, á treballar en profit de la nostra patria! Jo aixís ho espero, considerant vostra decisió y vostres esforços de que 'n teniu donada bona prova.

Barcelona Novembre de 1877.

JOSEPH FITER É INGLÉS.
